

Krzysztof Grzybowski (1938–2023)

W dniu 26.12.2023 r. zmarł dr hab. Krzysztof Grzybowski, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, geolog, specjalista w zakresie geologii czwartorzędu i sedymentologii, ceniony naukowiec i dydaktyk.

Krzysztof Grzybowski urodził się 29.05.1938 r. w Warszawie. Po Powstaniu Warszawskim wyjechał wraz z rodziną do majątku pod Krakowem. Matka, Izabella, z domu Massalska, była łączniczką w Komendzie Głównej Armii Krajowej. Ojciec, Wojciech, działał w konspiracji. Po wojnie Krzysztof Grzybowski wrócił do Warszawy, gdzie ukończył Liceum im. Jana Zamoyskiego. W 1962 r. uzyskał na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego tytuł magistra geologii o specjalności geologia czwartorzędu, broniąc pracy *Czwartorzęd okolic Warki n. Pilicą*, napisanej pod kierunkiem prof. Stefana Zbigniewa Różyckiego. Opiekunką pracy była Hanna Ruszczyńska-Szenajch. Stopień doktora nauk o Ziemi otrzymał w 1969 r. na podstawie pracy *Charakterystyka sedymentologiczna osadów wzgórz kemowych*, napisanej pod kierunkiem prof. S.Z. Różyckiego. W 1993 r. na Wydziale Geologii UW uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk o Ziemi w zakresie geologii na podstawie rozprawy *Geomorfologia i utwory górnego czwartorzędu rejonu jeziora Kiwu na tle geologii ryftu środkowoafrykańskiego*. Od 1999 r. pracował na Wydziale Geologii UW na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Zainteresowania badawcze Profesora Grzybowskiego skupiały się wokół geologii czwartorzędu, geomorfologii i paleogeografii obszarów staroglacjalnych, a także genezy i wykształcenia osadów czwartorzędowych w Beskidach. Profesor ma w swym dorobku kilkadziesiąt prac naukowych z tego zakresu. W początkowym okresie swojej działalności naukowej podejmował zagadnienia związane z paleogeografią południowego i zachodniego Mazowsza w okresie interglacjalnego i stadiału Warty. Następne prace, opublikowane na przełomie lat 60. i 70. XX w. (w tym praca doktorska), dotyczyły warunków sedymentacji osadów kemowych.

W latach 1971–1976 oraz 1981–1986 dr Krzysztof Grzybowski wykładał na Narodowym Uniwersytecie Zairu w Kinszasie (w filii w Bukau). Dwukrotny pobyt w Afryce wykorzystał do podjęcia pionierskich badań geologicznych w okolicach jeziora Kiwu. Oryginalny materiał, jaki wówczas zebrał, posłużył do opracowania kilkunastu artykułów naukowych poświęconych geomorfologii, sedymentologii, wykształceniu osadów czwartorzędowych oraz tektonice i paleogeografii okolic jeziora Kiwu w Afryce.

Po powrocie do Polski ponownie zajął się geomorfologią i stratyografią osadów czwartorzędowych w Polsce środkowej. Sięgnął też po nowy temat – wykształcenie osadów czwartorzędu w Beskidach Zachodnich oraz związek rzeźby z budową geologiczną tego regionu. Wyniki badań z tego zakresu zaprezentował w kilkunastu publikacjach i wystąpieniach konferencyjnych.

W historii Wydziału Geologii UW Profesor Krzysztof Grzybowski zapisał się jako wyśmienity nauczyciel aka-

Ryc. 1. Na grani Czarnohory w Karpatach Wschodnich, Ukraina (lato 2007 r.).
Fot. J. Dzierżek

demicki i autor *Przewodnika do ćwiczeń z geomorfologii i geologii czwartorzędu*. Część I tej pracy – *Podstawy morfometrii* została wydana drukiem w 1997 r. i od wielu lat służy jako doskonały materiał dydaktyczny dla studentów Wydziału Geologii UW. Część II – o geomorfologii obszarów górskich i niżowych jest zachowana w formie maszynopisu i stanowi z kolei świetny instruktaż dla prowadzących zajęcia wykładowców. Wiedza Profesora Grzybowskiego, jego duże doświadczenie i praktyczna znajomość terenu stały się też inspiracją do zbiorowego opracowania w latach 1996 i 2001 dwóch przewodników do ćwiczeń terenowych z geomorfologii i geologii czwartorzędu, w których opisano rzeźbę i osady czwartorzędu środkowo-wschodniej Polski.

Po przejściu w 2010 r. na emeryturę jako wolontariusz prowadził wykłady z geografii i historii dla niepełnosprawnych intelektualnie podopiecznych ośrodka *Caritas* na warszawskim Grochowie. W 2021 r. po raz ostatni wziął czynny udział w Sesji Naukowej Katedry Geologii Klimatycznej WG UW w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej w Chęcinach.

Profesor Krzysztof Grzybowski lubił dydaktykę i pracę z młodzieżą. Swoich studentów i młodszych współpracowników darzył szacunkiem i otaczał troskliwą opieką, co zjednywało mu ich uznanie i sympatię, również po latach. Na macierzystym Wydziale Geologii UW wypromował 2 doktorów, 14 magistrów oraz 2 licencjatów. Kolejnych 20 dyplomantów wykształcił w Bukau na Narodowym Uniwersytecie Zairu.

Odejście Profesora Krzysztofa Grzybowskiego jest dla społeczności Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego i całego środowiska geologicznego dużą stratą. Odszedł człowiek mądry i prawy, o szerokich horyzontach i niebanalnej osobowości, Gorliwy Katolik, Szanowany Nauczyciel, Dobry Kolega.

Jan Dzierżek